

Demagogískt mixmaksari

Froðukøst og høguslokkataktilkur

Sum hin altvitandi og alfaðir-
ligi gudurin, svarar Hákun
Djurhuus, ið til fánytis stríðist
móti dummheitini, móti tørv-
andi vitan og tørvandi evnum.
Sjálvsagt er intelligens kvoti-
enturin nógv fallin her í Klaks-
vik, aftaná at hesin altvitandi
og affaðirli Hákun Djurhuus
íkkí hevur verið lærari her tey
seinastu 20 árin.

Men sjálvur hevur Hákun
Djurhuus serstøk evnir til at
brúka nógv orð, sum tó einki
siga, og soleiðis skrivur hann
teigar upp og teigar niður,
heilar fyra í tali, sum saman-
lagt rökka okkurt um háva-
triðju alin, men framvegis onki
svar, bert tómir og hópseisyr
pástandir, um at fólkaflokkur-
in ongantíð hevur skiftið stóðu í
fiskimarksmálinum.

»Nær var tað» og »hvør var tað»

Tá eg havi endurtikið útvarpið
skeivt, so leypa tygum upp á
báðum beinum, spyrja hvat eg
haldi fólk munnu halda um
hetta, og sjálvur siga tygum, at
hetta er eitt dømi um dema-
gogískt mixmaksari av fyrsta
klassa. Her leypa tygum fram-
av, og eru beinan vegin til reið-
ar at skuldsæta meg fyri dema-
gogi. Eg viðgangi, at min endur-
tøkha var skeiv, og hetta var
íkkí við vilja. Her er sostatt
talan um eitt mistak og íkkí
um demagogískt mixmaksari.
Men gamalt er, at tjóvur trýr,
at hvør maður stjalar.

Tygum endurtaka útvarpið
rætt, og spurningurin var so-
ljóðandi: »Eftir boðum frá
donsku stjórnini fóru Hákun
Djurhuus lögmaður og Erlend-
ur Patursson, landsstýrismaður
til Danmarkar týsdagin í sam-
bandi við fiskimarksspurning-
in».

Tá tygum fóru, so hava tyg-
um hildið tað verið rætt at fa-
ra, men hvat sga og gera tyg-
um, nú sitandi landssýri hev-
ur verið í Danmark í somu or-
ðinum sum Erlendur Patursson
og tygum í 1963? Jú, tygum
siga, at hetta er at fremja yvir-
gang móti Føroya løgtingi, at
sniðganga Føroya löging, at
svikja dýrastu áhugamál fólks-
ins, og saman við Erlendi Pa-
turssyni og Kjartani Mohr ha-
va tygum mótmælt hesi Dan-
markarferð landsstýrisins.

Munurin millum hesar báð-
ar Danmarkarferðirnar er bert
tann, at meðan Erlendur Pa-
tursson og tygum fóru eftir boð-
um frá donsku stjórnini, so
fóru umboðini fyri sitandi
landssýri eftir boðum frá tyg-
um, eftir boðum frá einum
merciluta á Føroya løgtingi har
ímillum Hákun Djurhuus. Hin
29. april 1970 fóru tygum við
til at gera hesa lögtingssamtýkt:
»Landsstýrið verður bðið um
at taka upp samráðingar við
danska ríkisstýrið um at friða

føroyska landgrunnin móti frem-
mandari fiskiveiðu».

Er tað íkkí høguslokkatak-
tilkur og froðukøst, tá tygum nú
mótmæla hesum samráðingum?
Er hetta íkkí at skifta stóðu?
Eg haldi fast við, at tygum og
fólkaflokkurin hava skiftið stóðu,
og so megu heitini »býttlingur»
og »demagogur» heldur sita á
nær.

Nú kundi eg spurt, hvørji
motivini eru fyri hesum stóðu-
skifti, men eg lati vera, ti eg
veit frammanundan, at svar tyg-
ara verður tað sama, teir somu
tónu og hópseisyr pástandir-
in, somu froðukostini og sami
høguslokkataktilkurin, sum
tygum hava nýtt higartil í hes-
um orðaskifti.

Spælir hálvar plátur

Tygum halda áfram við at
spæla hálvar plátur. Við at
endurprenta nevndarálitið frá
viðgerðini í fiskimarksmálinum
í 1958 og 1959, royna tygum
nú at prógva, at fólkaflokkur-
in íkkí hevur skiftið stóðu í fiski-
marksmálinum. Um tygum eis-
ini endurprentaðu uppskoti
landsstýrisins og nevndarálitið
frá viðgerðini av fiskimark-
smálinum í 1954, so vildu les-
arnir týðuliga sæð, at her
veruliga er talan um stóðu-
skifti. Men tá tygum lata vera,
og íkkí fara aftur um 1958, so
er hetta av góðum grundum
reinur høguslokkataktilkur.

Tygum leggja stóran dent á,
at tað m. a. var fólkaflokkurin

1954 og -55, sum ger tað ógjør-
ligt hjá landssýrinum í 1959
at flyta fiskimarkið út á 12
fjórðingar. Vit eru bundnir av
vanlukkusáttmála tykkara, um
3 fjórðinga fiskimark fram til
1967. Í 1959 fóru tygum fram,
at forúsetningarnir í sjómarks-
málinum eru so nógv broyttir,
at feroingar eiga at kenna seg
leysar av sáttmálanum við
bretar av 24. juni 1901, sum
broyttir í fyrribilsáttmála av
22. april 1955. Álvaratos —
trúgva tygum, at man soleiðis
kann renna frá einum sátt-
mála? Vildi nakað land í fram-
tíðini havi álít á einum landi,
sum soleiðis rennur frá einum
sáttmála, sum ein sjálvur hevur
gøðikið fyri at galda í ávíst
áramál?

Men høvdu tit í 1954 tikið
undir við minnilutauppskoti
javnaðar- og sjálvstýrisflokksins,
so var stóðan ein heilt onnur.
So fóru vit leysir av sáttmála-
num í 1958. Uppskoti minni-
lutans var hetta:

Løgtingið tekur undir við tí
av landsstýrinum framlagda
uppskoti til sáttmála við Bret-
ar um sjómark okkara; treyt-
að av:

- 1) at bretska ríkisstýrið bindur
seg til, at vit feroingar við-
vikjandi sjómarki okkara
skulu fáa somu sømdir, sum
Íslendingar verða at fáa við
altjóða dómstólin í Haag,
um tretan millum Bretar og
teir verður lögð fyri hann,
tá íkkí minni enn uppskotið
gevir, og
- 2) um íkkí tretan áðrenn 2 ár
kemur fyri altjóðarættin,
skulu bretar verða bundnir
til at viðurkenna, at hitt for-
oyska sjómarkið verður sett
leiðis, sum teir viðurkenna
ella tolerera tað sjómark,
sum íslendingar seta sær.

Eisini áleggur hetta uppskot
ríkisstýrinum at friða gýtingar-
grunnar uttan fyri fiskimarkið,
og at feroingar sjálvir skulu
luttaka í sjóverjunum. Til endans
verður sagt í uppskotið frá
P. M. Dam og J. Kallsoy:
»Góðlaka bretar íkkí hesar
treytir, dættur landsstýrisupps-
skotið burtur, og skila vit okk-
um so rætt til at taka annað
stíg til greiðu av sjómarksamá-
linum. (Her verður óivað hugsað
um uppsagn av 1901 sáttmála-
num).

Varð hetta uppskot samtýkt,
so var leyst og liðugt longu í
1958, tá íslendingar fingi sitt
fiskimark. Men tit atkvøddu
íkkí fyri hesum uppskoti, sum
einsans fekk 7 atkvøður og fall.

Tykkara poliikkur var, at
vit skuldu ganga spakuliga um
hurðarnar, vera varnir og visa
størsta varsemi, hugsa um solu-
árugamál í Bretlandi og hetta
framongur eisini týðuliga av
tí drúgva nevndarálitið í hes-
um máli. Soleiðis bundu tit
okkum til 3 fjórðinga fiski-
mark í 12 ár.

Tá tit so koma sum ketta

burtur úr høvdatrog í 1958,
við kravj um, at gjørt verður
júst eftir uppskoti javnaðar-
og sjálvstýrisflokksins, sum tit
sjálvir íkkí atkvøddu fyri í
1954, tá man talan verða um
høguslokkataktilkur so tað mun
ar.

Veruleikin er tann, at í
1958 ráddi um at skifta stóðu
og spæla »skinnheilagaður», tí
val skuldi verða um heystið. Í
1959 sótu tit í andstöðu og tí
ráddi um at verða viðgongdur
og harðrendur.

Tá tygum í 1954 brúktu
orðini »havesnes frihede», so var
hetta fyri at undirbyggja tyk-
kara stóðu, sum var, at havið er
fyri øll. Men hesi orð hóska als
íkkí til fólkaflokksins stóðu í
dag, og tí er talan um eitt
stöðuskipti.

Fólkaflokksmenn kring landið,
eisini her í Klaksvík, fóru 3
míla menn, til teir ein vakran
dag í 1958 fingi boð sunnan
úr Havn, at nú skuldu teir
skifta stóðu til at verða 12
míla menn. Alt var broytt frá
grundini varð sagt.

Og hvør var so henda
broytingin frá grundini av? Jú,
íslendingar høvdu flutt fiski-
markið út á 12 fjórðingar.

Í 1954 kravdu menn fiski-
markið við Føroyar flutt út á
4 fjórðingar, og tá høvdu bæði
Ísland og Noreg 4 fjórðinga
fiskimark, men hóast hetta an-
døvdu tit ímóti. Tykkara tala
var: varsemi, stig fyri stig, í
samráðingum við bretar, at
ganga varliga um hurðarnar
fyri íkkí at skaða soluáruga-
mál okkara í Bretlandi o. s. fr.

So er at spyrja, hvi tað var
rímligt at fylgja íslendingum í
1958, tá tað íkkí var rímligt í
1954? Mundi hin sanna orsøkin
íkkí vera valið, sum verða
skuldi um heystið 1958. Neyðin
lærir nakna kvinnu at spinna,
verður sagt. Mundi tað íkkí
vera afturgongdin við valið í
1954, sum segði fólkaflokki-
num, at nú ráddi um at brúka
høguslokkataktilkur og skifta
stöðu í fiskimarksmálinum?

Dømini eru fleiri

Fiskimarksmálið er íkkí nakað
eindomi um fólkaflokksan
høguslokkataktilkur. Dømini
eru mong, sum visa, hvussu
stöðuleysur, vinglutur og »sum
ber til» fólkaflokksins politikk-
ur altíð hevur verið.

Í fyrsta svari mínum visti eg
á, hvussu tit hava skiftið stóðu í
felagsmarknaðarmálinum.

Í 1961 fóru tit við til at gera ei-
na lögtingssamtýkt sum sigur,
at Føroya áhugamál eru best
vard innan fyri felagsmarknað-
in, og til valið 1970 vardu tit
hesa stóðu, men nú??? Nú er
vent í holuni. Tygum sögdu í
tinginum nú ein dagin, tá fiski-
marksmálið var til umrøðu, at
fólkaflokkurin hevði íkkí skifti
stöðu, bert broytt sýni. Nú veit
eg íkkí um hetta sama ger
seg galdandi í hesum føri? Eg
havi varhugan av, at tað eisini

her er neyðin, sum hevur lært
nakna kvinnu at spinna, tað er
afturgongdin við valið í 1970,
sum er orsøkin.

Vit kunnu taka fleiri dømir:
Soleiðis hevur flokkurin upp-
undir hvørt fólkatingsval havi
tað stóðu, at fólkatingsessirnir
eiga at avtakast, men nær og
hvar hevur flokkurin reist
spurningin um avtøku av fólka-
tingssessunum? Hann hevur
ongantíð kløvið í tvey um hesa
avtøku, uttan bert uppundir
val.

Soleiðis fóru tit øsingar-
rok- og rumbulsolitikkt undir
krígunum, kravdu loysing og
fullveldi, men hvar fóru tit, tá
tit skuldi takast?

Somuleiðis fóru tit øsingar-
politikkt uppundir valið í 1950,
søgdu at sambandsmenn skul-
du rekast úr øllum álitisessum
her á landi, men hvat gjørdu
tit sum størsti flokkur aftaná
valið? Tit valdu ein sambands-
mann til lögmann, í landsins
fremsta álitisess, og síðani
hálsföndust tit við sambands-
flokkin í samfull 8 ár.

Soleiðis gövu tit lyftir um
yvirtøkur og broytingar í heima
stýrislógini, men hvussu nógv
hava tit yvirtikið og hvussu
nógv hava tit broytt? Eitt upp-
skot um broytingar kom um-
siður fram, men sjálvir feldu
tit tað.

Nei, Hákun Djurhuus, tað
sum nú hendir frá fólkaflokks-
ins síðu í fiskimarksmálinum,
er íkkí nakað nýtt, tað er bert
sagan sum endurtekur seg. Tað
er tey somu politisku rakstrar-
rópin, sum feroingar fyrr ha-
va hoyrt, og teir sum rópa, eru
teir somu sum fyrr hava rópt,
men sum eisini hava prógvað,
at aftan fyri rópinu buðu onki
uttan demagogískt mixmaksari.

Vilhelm Johannesen.

Sjonleikarhúsið

Tlf. 1 1131

SJONLEIKURIN HUNDADAGAKONGUR

eftir JÓNAS ARNASON

Týtt hevur J. H. W. POULSEN
Leikstjóri: FLÓST ÓLAFSSON

verður framfördur

Mikukvöldið 14.2. kl. 20
Hóskvöldið 15.2. kl. 20

Atgongumerki kunnu verða
keypt ella bíløgð 2 timar und-
an hvørjar sýning, men frá
fyrsta kvöldinum bíløgð til øft-
tey lýstu kvöldini. Bíløgð, men
íkkí avheintað atgongumerki
verða seld seinast 10 min.
undan avvarðandi sýning. Fólk
verða vinarligast biðin um at
siga frá, um tey íkkí ætla sær
at nýta bíløgð atgongumerki.

Leikskrá fæst fyri 2 kr.

Havnar Sjonleikarfelag.

polit-
ískt
orða-
skifti